

det ud, men Resultatet bliver, at denne nye Bestemmelse om Ægtefællernes Formueretsforhold kommer til at staa paa samme Maade som den øvrige Lovgivning herom ligeoverfor Afdgangen til at oprette Ægtepagter og ved dem at gjøre Forandring i de efter Lovgivningen gjældende Regler for Formueforholdet mellem Ægtefæller. Denne Afgang vil ogsaa staa fri og aaben efter den Bestemmelse, som træffes her.

Hvad nu Lovforslaget i sin Helhed angaar, staa vi jo fremdeles saaledes, som jeg ved Forhandlingens Begyndelse tillod mig at udtale, overfor det Dilemma: Er det for Lidt eller for Meget? Hvad det første Spørgsmaal angaar, kan jeg i alt Væsentligt henholde mig til den ærede Justitsminister, navnlig overfor det Forslag, som er stillet af det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds (Jessen). Jeg kan ikke stemme for det, saaledes som det her er affattet, uagtet jeg anser det for ønskeligt, at den høitærede Minister vil tage hele dette Spørgsmaal om Ægtepagter under Overveielse. Jeg kan ikke anse det for rigtigt, naar man vil tage fat paa Ægtepagtsomraadet, da at indskrænke sig til saa knap en Bestemmelse som den, der her er foreslaet. Jeg tror, at Enhver, der har gransket den Kommissionsbetænkning og det derpaa byggede Lovforslag, som i Norge fremkom efter en af det norske Odelsling, saavidt jeg husker i 1871, gjort Opfordring — Betænkningen fremkom først 4 Aar derefter, i 1875, og derpaa har der siden 1876 foreligger Stortinget et Lovforslag, som dog endnu ikke er kommen til endelig Afgjorelse — Enhver, siger jeg, der gransker dette Lovforslag, vil, hvad enten man mener, at der i nogle Retninger er optaget for Meget eller ikke, erkjende, at der er mangfoldige Spørgsmaal, som have Krav paa en nærmere Ordning, naar man kommer ind paa det hele Retsforhold med Ægtepagter. Vi kunne altsaa ikke tilraade Thinget at følge dette Mindretal, men mene, at Lovforslaget ikke med denne Begrændsning egner sig til særskilt Vedtagelse. Tilbage staa da det Spørgsmaal: er det for meget? I den Henseende henholder jeg mig da først og fremmest til de forskjellige Udtalelser, dels mod det ærede Medlem fra 5te Kreds (Ogenbøll), dels mod det ærede Medlem fra 2den Kreds (Haffner). Jeg vil kun tilføje, hvad det førstnævnte ærede Medlem ikke sjældent glemte i sit Foredrag, at det under alle Omstændigheder er nødvendigt at have en Retsanordning med Hensyn til Formueforholdet mellem Ægtefæller. En saadan Haves og maaskee. Spørgsmaalet er blot, hvilken man skal have. I den Henseende er det nu ikke uden Betydning, saaledes som det ærede Mindretal syntes at mene, at tage noget Hensyn til, hvad der gjælder i fremmede Lande. Jeg tror nemlig, at man ved at lægge Mærke til, at saadanne Bestemmelser, som

her foreslaas, nu have gjældt i Sverrig i 5 Aar, og at Bestemmelser, som hvile paa det samme Princip, s. Ex. gjælde i England — jeg vil ikke her tale om hele det sammensatte franske Lovgivnings-system, thi det vil føre mig for vidt — ganske naturligt faar en vis Kryghed, en vis No-overfor alle de Fantastibilleder, som manes frem ved Betragtningen af de Følger, der skulde flyde af Vedtagelsen af et saadant lille, lidet indgribende Lovforslag som nærværende — thi det hævder jeg, det er. Man kommer ved en saadan Granskning af fremmede Love til fuld Overbevisning om, at Forslaget ikke har noget at gjøre med falske Kvindeemancipationsideer; man tør vel uden at frygte Modsigelse holde sig til den Kjendsgjerning, at det engelske Parlament ikke er grebet eller besat af falske Kvindeemancipationsideer og ligesaa tidt den svenske Rigsdag. Jeg vedkjender mig den Anskuelse, at Principet i Lovforslaget er retfærdigt. Hvis min ærede Kollega fra Kjøbenhavn ikke alt havde fremhævet, at den Raadighed, som gives Kvinden, er den samme, som alt nu tilkommer den, der lever i den sædvanlige Umyndighedsalder, vilde jeg have dvælet herved. Nu vil jeg kun sige, at man ved Betragtningen af dette Forslags Betydning efter min Mening ikke alene eller fortrinnsvis skal blive staaende ved saadanne Ægtefæller, hvor der er intraadt et afgjort ulykkeligt Brud mellem Ægtefællene. Jeg ser ikke rettere, end at den Ret, som heretter tilkommer Hustruen, ikke er Andet, end hvad enhver Mand af Ære — og denne Forbring maa vel stilles i alle Samfundskredse — Formen for den Ridderlighed, for den sømmelige Behandling, om jeg saa maa sige, som Manden bør vise sin Hustru, vil være meget forskjellig i Samfundets forskjellige Klasser, i den inderste Kjerne maa der dog være en Væsenslighed — jeg siger altsaa, Loven indrømmer ikke Hustruen Andet, end hvad en Mand af Ære maa ville indrømme Hustruen, nemlig en afgjørende Indflydelse ved Bedømmelsen af den Maade, hvorpaa der raades over det Erhverv, som hun fortjener ved selvstændig Virksomhed, en Virksomhed hun jo kun med Mandens eget Minde har stiftet eller fortsat. Hvor dette Forhold foreligger under den nuværende Lovgivning, skulde det med den Mangel paa Retskundskab, der ofte findes, ikke undre mig, om det mulig i virkelig normale Ægtefæller gif saaledes til, at Hustruen stod i den Forestilling, at den omhandlede Raadighed var hendes ligestremme Ret, og at en Gentleman af en Husbond ikke engang vilde sige: Du har rigtignok ikke den Ret, men jeg giver dig den. Han vil finde det naturligt, at hun aldrig kommer ud af den Bildfarelse, at det ikke var hendes Ret; i hvert Fald vilde han handle, som om det var hendes Ret. Men lad os dernæst tænke paa Ægtefæller, som de fleste vel ere